

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

judecând, fără participarea părților, recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lesnic Elena și de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Berbec Valeriu XXXXX, născut la XXXX,
originar și domiciliat s. XXXXX;

Golinat Vasile XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat s. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.05.2020 – 22.02.2021;

Instanță de apel: 23.03.2021 – 25.05.2021;

Instanță de recurs: 26.07.2021- 15.02.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 februarie 2021, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală*, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

Berbec Valeriu în baza art.287 alin.(3) din Codul penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis;

Golinat Vasile în baza art.287 alin.(2) lit. b) din Codul penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Korkmaz Enes și Poleac Ivan, însă în privința acestora hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt că, Berbec Valeriu* pe 22 decembrie 2019 la aproximativ ora 03:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se împreună cu prietenii lui pe nume Korkmaz Enes, Golban Andrei și Golinat Vasile în fața clubului de noapte “XXXXX” amplasat pe XXXXX, loc care conform art.131 din Codul penal se atribuie la loc public, după ce cu ei a intrat în discuție cet. Mitiliuc Igor, Poleac Ruslan și Poleac Ivan, conștientizând că se află într-un loc public, din intenții huliganice, dând dovadă de o obrăznicie deosebită, manifestată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, ignorând circumstanțele cu caracter public ce asigură o ambianță liniștită în societate, prin încălcarea într-un mod grosolan și demonstrativ a ordinii publice, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și liniștea persoanelor, au generat discuția într-un conflict, în cadrul căruia și-au aplicat toți reciproc multiple lovituri cu mâinile și picioarele în diferite regiuni ale corpului, totodată aplicându-i multiple lovituri cu minele și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Sergheev Vadim, în timp ce ultimul încerca să-i liniștească pe ei. Astfel, cet. Berbec Valeriu, fiind implicat în acest conflict, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în prezența mai multor persoane, a scos din buzunar un obiect destinat pentru dezorientare temporară, adică fiind destinat pentru vătămarea integrității corporale, și anume un balonaș cu gaz lacrimogen, cu ajutorul căruia l-a stropit pe cet. Mitiliuc Igor în regiunea ochilor, de la care ultimul s-a ținut cu mâinile de ochi, iar ulterior în timp ce cet. Mitiliuc Igor se afla jos la pământ, i-a aplicat acestuia o lovitură cu piciorul în regiunea spatelui, după cap, în partea occipitală, iar lui Sergheev Vadim i-a aplicat o lovitură cu piciorul, cauzând părții vătămate Sergheev Vadim dureri fizice, acțiuni intenționate prin care a încălcat grosolan ordinea publică, deosebindu-se printr-o obrăznicie deosebită.

În urma conflictului indicat supra și conform raportului de expertiză judiciară suplimentară nr.XXXXX din XXXXX, cu leziuni corporale s-a ales cet. Mitiliuc Igor, sub formă de fracturi fragmentate pereților sinusului maxilar drept cu deplasarea fragmentelor, fractura osului zigomatic pe dreapta, peretelui superior și lateral al orbitei drepte, fractura peretelui anterior sinusului maxilar stâng și fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor. Fracturile sunt localizate topografic pe suprafața anterioară a feței, din care rezultă că poziția victimei față de atacant era față în față și loviturile să aibă o traiectorie anterior spre posterior. Din circumstanțele descrise în ordonanță și confirmate cu datele video, loviturile puteau fi provocate atât separat de Golinat Vasile, Golban Andrei, Korkmaz Enes, cât și în comun. Leziuni corporale în regiunea occipitală, cât și arsuri chimice ale ochilor nu au fost depistate, din ce rezultă că leziuni corporale ce ar fi putut aplicate de Berbec Valeriu, nu sunt.

La fel, la cet. Mitiliuc Igor s-a constatat și o fractură a osului frontal pe dreapta, iar conform pct.3) al raportului expertiză judiciară suplimentară nr.XXXXX din XXXXX, rezultă că cet. Korkmaz Enes, din viteză i-a aplicat acestuia o lovitură

puternică cu piciorul în regiunea capului, zona frunții din partea dreaptă. Reieșind din aceasta, leziunile grave, periculoase pentru viață, au apărut în urma aplicării loviturii de către cet. Korkmaz Enes.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, individualizată prin – „*Huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, însoțite cu aplicarea unui obiect destinat pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății, comis de două sau mai multe persoane*”.

Golinat Vasile pe 22 decembrie 2019 la aproximativ ora 03:30, aflându-se împreună cu prietenii lui pe nume Korkmaz Enes, Golban Andrei și Berbec Valeriu în fața clubului de noapte “XXXXX”, amplasat pe str. XXXXX, care conform art.131 Cod penal se atribuie la loc public, după ce cu ei a intrat în discuție cet. Mitiliuc Igor, Poleac Ruslan și Poleac Ivan, conștientizând că se află într-un loc public, din intenții huliganice, dând dovadă de o obrăznicie deosebită, manifestată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, ignorând circumstanțele cu caracter public ce asigură o ambianță liniștită în societate, prin încălcarea într-un mod grosolan și demonstrativ a ordinii publice, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și liniștea persoanelor, au generat discuția într-un conflict, în cadrul căruia și-au aplicat toți reciproc multiple lovituri cu mâinile și picioarele în diferite regiuni ale corpului, totodată aplicându-i multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Sergheev Vadim, în timp ce ultimul încerca să-i liniștească pe ei. Astfel, cet. Golinat Vasile, fiind implicat în acest conflict, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în prezența mai multor persoane, i-a aplicat din poziție ortostatică lui Mitiliuc Igor trei lovituri în diferite regiuni ale corpului, în timp ce ultimul se afla jos la pământ fără cunoștință, și anume: o lovitură i-a aplicat cu pumnul în regiunea gurii și a nasului, o lovitură cu piciorul în regiunea maxilarului, și o lovitură cu piciorul în regiunea abdomenului, și câte o lovitură i-a aplicat lui Sergheev Vadim și Poleac Ruslan, cauzându-i astfel părții vătămăte Sergheev Vadim dureri fizice, acțiuni intenționate prin care cet. Golinat Vasile a încălcat grosolan ordinea publică, acțiunile deosebindu-se printr-o obrăznicie deosebită.

Ca consecință, în urma conflictului indicat supra și conform raportului de expertiză judiciară suplimentară nr.XXXXX din XXXXX, cu leziuni corporale s-a ales cet. Mitiliuc Igor, sub formă de fracturi fragmentate pereților sinusului maxilar drept cu deplasarea fragmentelor, fractura osului zigomatic pe dreapta, peretelui superior și lateral al orbitei drepte, fractura peretelui anterior sinusului maxilar stâng și fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor. Fracturile sunt localizate topografic pe

suprafața anterioară a feței, din care rezultă că poziția victimei față de atacant era față în față și loviturile să aibă o traiectorie anterior spre posterior. Din circumstanțele descrise în ordonanță și confirmate cu datele video, loviturile puteau fi provocate atât separat de Golinat Vasile, Golban Andrei, Korkmaz Enes, cât și în comun. Leziuni corporale în regiunea occipitală, cât și arsuri chimice ale ochilor nu au fost depistate, din ce rezultă că leziuni corporale ce ar fi putut aplicate de Berbec Valeriu nu sunt.

La fel, la cet. Mitiliuc Igor s-a constatat și o fractură a osului frontal pe dreapta, iar conform pct. 3) al raportului expertiză judiciară suplimentară nr. XXXXX din XXXX, rezultă că cet. Korkmaz Enes, din viteză i-a aplicat acestuia o lovitură puternică cu piciorul în regiunea capului, zona frunții din partea dreaptă. Reieșind din aceasta, leziunile grave, periculoase pentru viață, au apărut în urma aplicării loviturii de către cet. Korkmaz Enes.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, individualizată prin – *„huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, comis de două sau mai multe persoane”*.

3. Avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivarea apelului a indicat că, sentința este neîntemeiată și prea dură, deoarece art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, incriminează huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, comis de două sau mai multe persoane. Pedepșa prevăzută de norma respectivă este amenda în mărime de la 750 la 1 350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani.

Potrivit art.364¹ alin (8) Cod de procedura penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu munca neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amenda

În conformitate cu prevederile art.70 alin.(2) Cod de procedură penală, pedepșa cu închisoare se stabilește pe un termen de la 3 luni la 20 de ani, în acest context pedepșa minimă la care pretindea inculpatul Golinat Vasile este de luni, dar nu de ani.

3.1. Avocatul Tărîță Andriana în numele inculpatului Berbec Valeriu, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și

pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă potrivit prevederilor art.90 Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că, la individualizarea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de faptul circumstanțelor atenuante: recunoașterea vinovăției integrale, sincera căință de cele comise, la judecarea cauzei Berbec Valeriu a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, fără solicitarea de a administra noi probe. La evidența medicului narcolog și psihiatru Berbec Valeriu nu se află.

Conform art.70 alin.(3¹) Cod penal, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune de la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime.

Totodată, avocatul a menționat că, partea vătămată Serghev Vadim a comunicat instanței de judecată că careva pretenții materiale sau morale față de inculpat nu are și a solicitat aplicarea față de acesta a unei pedepse mai blânde.

4. Prin deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, apelul avocatului Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile a fost respins ca nefondat, admis apelul avocatului Tărîță Andriana în numele inculpatului Berbec Valeriu, casată parțial sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

În temeiul prevederilor art.90 alin.(1) Cod penal, inculpatului Berbec Valeriu i-a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 2 ani.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, sentința instanței de fond nu a fost contestată sub aspectul stabilirii circumstanțelor de fapt ale cauzei și nici în latura încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, sentința fiind criticată doar în latura stabilirii pedepsei penale, fiind considerată de către apelanți prea aspră în raport cu circumstanțele cauzei și faptele infracționale comise.

Astfel, instanța de apel cu referire la apelul declarat de către apărătorul Chiriac Stela în interesele inculpatului Golinat Vasile, a considerat că, instanța de judecată a ținut cont la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Golinat Vasile Gheorghe de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală. Deoarece, inculpatul a recunoscut vinovăția în cadrul urmăririi penale, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, or, instanța a conchis că, condamnarea la pedeapsă cu închisoarea își va atinge scopul urmărit de legea penală, pentru resocializare și restabilire a echității sociale, de corectare și reeducare a inculpatului Golinat Vasile.

În respingerea argumentelor apărării, precum că deși inculpatul a recunoscut vinovăția totuși acestuia i-a fost aplicată o pedeapsă aspră solicitând aplicarea unei pedepse non privative de libertate, or, instanța de apel a notat că instanța de fond a ținut cont de personalitatea inculpatului, a acceptat cererea de a fi examinată cauza în

procedura simplificată, iar inculpatul a beneficiat de reducerea termenului de pedeapsă cu 1/3 și nu este temei de a desființa sentința emisă în partea solicitată.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că în situația când inculpatul a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, reeducarea și corectarea inculpatului Golinat Vasile va fi posibilă anume prin executarea pedepsei stabilite de către instanța de fond și anume, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, or, inculpatul Golinat Vasile prin decizia Curții de Apel Bălți din 29.10.2020 a fost condamnat la 4 ani 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b) și art.172 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu executarea pedepsei în penitenciar semiînchis, decizie care a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20.04.2021.

Referitor la apelul declarat de către avocatul Andriana Tărîță în numele inculpatului Berbec Valeriu, instanța de apel a reținut că prima instanță stabilindu-i inculpatului Berbec Valeriu pedeapsa de 2 ani închisoare, a respectat prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care prevede aplicarea pedepsei în cazul judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, însă nu a ținut cont în tot de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, recunoașterea vinei și căința sinceră a acestuia, anterior fiind nejudecat, lipsa a careva pretenții de la partea vătămată, astfel prima instanță nejustificat a ajuns la concluzia, că corectarea și reeducarea lui Berbec Valeriu este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate.

În atare împrejurări, a fost ținut seama de recunoașterea vinei și căința sinceră a inculpatului Berbec Valeriu, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 ani, instanța de apel a considerat că este posibil de a dispune suspendarea executării pedepsei sub formă de închisoare, deoarece a ajuns la concluzia, că Berbec Valeriu poate fi corectat fără executarea reală a pedepsei.

Cu trimitere la prevederile art.90 Cod penal, instanța de apel a menționat că, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatului Berbec Valeriu va fi pe deplin atins, doar prin aplicarea pedepsei penale în formă de închisoare, în limitele și în condițiile stabilite de prezentul act judecătoresc.

Mai mult, fiind luat în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat și de repercusiunile acesteia pentru pătimii și familia acestuia, dar și pentru întreaga societate, instanța de apel a considerat că este oportună și corectă aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii pe un termen de 2 ani, cu suspendare condiționată pe un termen de probațiune de 2 ani, în temeiul prevederilor art.90 Cod penal, astfel că această pedeapsă este rațională și proporțională acțiunilor comise de către acesta, dar și prin numirea acestei pedepse, instanța de apel își exprimă convingerea că în atare mod va fi atins scopul legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, în vederea respectării cu strictețe a normelor de drept și neadmiterii de alte încălcări.

5. Procurorul, în temeiul pct. 6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură a contestat cu recurs decizia și solicită casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei inculpatului Berbec Valeriu, cu menținerea sentinței în această parte.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, conform legislației procesual-penală, instanța de apel, în partea dispozitivă a deciziei, urma inițial, să se pronunțe asupra recunoașterii vinovației și condamnării inculpatului Berbec Valeriu în baza art.287 alin.(3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în baza acestei norme și doar după aceasta putea să invoce aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, procurorul consideră că la stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel urma să ia în considerație și faptul, că, potrivit art.16 Cod penal, infracțiunea, prevăzută la art.287 alin.(3) Cod penal, comisă de inculpat, face parte din categoria infracțiunilor grave, care prevede pedeapsa cu închisoarea pe un termen de până la 7 ani, precum și faptul, că inculpatul Berbec Valeriu a comis infracțiunea în care a fost recunoscut vinovat prin participație, cu aplicarea violenței asupra persoanelor, însoțite cu aplicarea unui obiect destinat pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății, ceea ce relevă faptul, că este o persoană predispusă spre săvârșirea infracțiunilor și urmează a fi condamnată la o pedeapsă sub formă de închisoare, cu executare, care va fi echitabilă și proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite, își va atinge scopul și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimelor, statului și întregii societăți.

Astfel, de către instanței de apel, în comparație cu instanța de fond, nu au fost respectate criteriile generate de individualizare a pedepsei, deoarece circumstanțele invocate și reținute de instanța respectivă nu îndreptățesc faptele comise de inculpat și deci, nu pot genera aplicarea unei pedepse neechitabile.

Prin urmare, procurorul consideră că pedeapsa cu închisoarea și modalitatea de executare a acesteia stabilită inculpatului Berbec Valeriu de instanța de apel, n-a fost individualizată corect și nu în destulă măsură încât aceasta să se convingă de necesitatea respectării legii și evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte similare, or aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni atât din partea lui Berbec Valeriu, cât și a altor persoane.

În sinteza celor expuse, recurentul consideră că, instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate prin prisma personalității inculpatului, adoptând o hotărâre neargumentată în această latură, iar erorile date pot fi corectate de instanța de recurs.

5.1. Avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile în baza art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care în privința inculpatului să fie aplicată o pedeapsă non privativă de liberate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, potrivit prevederile art.90 Cod penal poate fi determinată de recunoașterea vinovației, căința sinceră de comiterea infracțiunii

săvârșite, colaborarea cu organul de urmărire penală în scopul descoperirii infracțiunii, totodată promițând că, pe viitor nu va mai comite asemenea fapte.

Prin decizia sa instanța de apel la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă lui Golinat Vasile i s-a stabilit ca circumstanță agravantă faptul că a fost anterior judecat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b) și art.172 alin. (2) lit. b) Cod penal, însă nu au fost apucate prevederile art.84 alin.(2) Cod penal, care prevede că *„La pedeapsa principală aplicată în cazul unui concurs de infracțiuni poate fi adăugată oricare din pedepsele complementare prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod, care stabilesc răspunderea pentru infracțiunile de a căror săvârșire persoana a fost declarată vinovată. Pedeapsa complementară definitivă stabilită prin cumul, total sau parțial, al pedepselor complementare aplicate nu poate depăși termenul sau mărimea maximă prevăzută de Partea generală a prezentului cod. pentru această categorie de pedepse”*.

5.3. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi respins ca vădit neîntemeiat.

5.4. La fel, avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, în baza prevederilor art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de procuror, menționând că acesta urmează a fi respins.

6. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

6.1. Referitor la recursul declarat de procuror.

Drept temei pentru declararea recursului, titularul acestuia, face trimitere la prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor indicate în apel și au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, criticile recurentului se axează pe ideea că instanța de apel greșit a aplicat prevederile art.90 Cod penal, privind individualizare executării pedepsei de către inculpatul Berbec Valeriu.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul penal lărgit constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, prin criterii generale de

individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii, inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată.

În privința dezacordului procurorului cu aplicarea de către instanța de apel a suspendării condiționate a executării pedepsei sub formă de închisoare, Colegiul penal lărgit menționează că în conformitate cu art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea

pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Deci, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine convingerea că, corectarea și reeducarea condamnatului este posibilă fără a fi izolat de comunitate, familie și societate. Această instituție juridică a fost instituită întru realizarea scopului pedepsei fără ca, condamnatul să fie izolat de societate, acesta fiind supus unui termen de încercare, fără executarea reală a pedepsei, evitându-se dezavantajele pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: desprinderea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit și contactul cu infractorii recidiviști periculoși care îl pot antrena în continuare în noi activități criminale.

Față de considerentele menționate, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel a motivat suficient soluția sa, ținând cont de circumstanțele concrete ale cauzei, și anume: gravitatea infracțiunii săvârșite, potrivit materialelor cauzei penale Berbec Valeriu a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, judecarea cauzei fiind efectuată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, or, aceste circumstanțe analizate în cumul, corect a permis instanței de apel de a concluziona raționalitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit nu reține argumentul procurorului precum că instanța de apel neîntemeiat i-a stabilit inculpatului o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia. Instanța de apel, în decizia adoptată s-a expus detaliat asupra argumentelor necesității aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

6.2. Referitor la recursul declarat de Avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că recurentul critică decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, temeiul pentru recurs care este prevăzute la pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, criticile recurentului se axează pe ideea că instanțele de fond contrar prevederilor legale nu au aplicat la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Golinat Vasile prevederile art.90 Cod penal

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului Golinat Vasile pentru infracțiunea săvârșită, prima instanță cât și instanța de apel au acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, totodată că inculpatul și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, nu este angajat în câmpul muncii și anterior a fost judecat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b)

și art.172 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Colegiul penal ține să menționeze, că prima instanță cât și instanța de apel la emiterea hotărârilor au ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximumul și din minimumul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

La fel, Colegiul penal lărgit va ține cont și de faptul că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

Astfel, aplicarea suspendării condiționate a pedepsei nu este un drept al inculpatului, ci o prerogativă a instanței de judecată care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În acest context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de avocat în cererea de recurs, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Instanța de recurs apreciază drept neîntemeiate argumentele avocatului precum că, în privința inculpatului urmează a fi stabilită o pedeapsă mai blândă cu aplicarea unei pedepse non privativă de libertate. Alegațiile ce țin de faptul că la aplicarea pedepsei în privința inculpatului Golinat Vasile, instanța de apel a reținut circumstanța agravantă că anterior a fost judecată și nu aplicat prevederile art.84 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal amintește că aceste prevederi se aplică la concursuri de infracțiuni, circumstanțe ce nu există în speța dedusă judecării, iar condamnare anterioară în baza de art.171 alin.(2) lit. b) și art.172 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost elementul determinant ca instanța de apel să nu aplice în privința inculpatului prevederile art.90 Cod penal.

6.3. În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că temeiurile pentru recurs invocate în cererile de recurs nu și-au găsit confirmare, reieșind din faptul că anumite argumente invocate în cerere sunt neîntemeiate, iar altele inadmisibile, precum și din considerentul că nu s-au depistat alte erori care, examinate din oficiu, ar justifica casarea deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra soluției de respingere, ca inadmisibile, a recursurilor ordinare declarate în cauză, cu menținerea deciziei instanței de apel.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lesnic Elena și de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Berbec Valeriu XXXXX și Golinat Vasile XXXXX*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 martie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin. (7), 340. alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-i pe **Berbec Valeriu XXXXX și Golinat Vasile
XXXXX**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2022, au fost respinse ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lesnic Elena și de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală privindu-i pe **Berbec Valeriu XXXXX și Golinat Vasile XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

2. Am semnat decizia conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, dar nu am fost de acord cu motivarea și soluția adoptată și am propus o altă motivare și soluție, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, și anume:

"De admis recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lesnic Elena și de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Golinat Vasile, de casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală privindu-i pe Berbec Valeriu XXXXX și Golinat Vasile XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecată".

3. Pentru a fi mai succint, indic că susțin în tot ce este indicat în partea introductivă și în pct. 1-5 a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2022, nr. 1ra-1690/2021, în prezenta cauză.

4. Cu motivarea și soluția adoptată în speța dată nu sunt de acord, din următoarele considerente.

Accept constatarea vinovăției inculpaților Berbec Valeriu și Golinat Vasile în baza mijloacelor de probă examinate de prima instanță, la fel consider că și calificarea acțiunilor inculpatului Berbec Vasile în baza art. 287 alin. (3) Cod penal și a inculpatului Golinat Vasile în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este corectă, dar nu accept ignorarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 31.12.2021 (în continuare Legea nr. 243), în speța dată.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, *"amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei"*.

În explicarea detaliată a acestei noțiuni, urmează să menționez că, prin lege organică, se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai în rem (cu privire la anumite infracțiuni) și in personam (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite până la adoptarea actului de amnistiere.

Prin urmare, reieșind din cele stipulate în art. 2 din Legea nr. 243, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite în aceeași lege și nu cad sub incidența art. 6, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 24 decembrie 2021, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculcate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 243, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Faza judecării cauzei, în conformitate cu prevederile din Codul de procedură penală, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar.

Potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, persoana, la faza judecării cauzei, se consideră ca având statut de inculpat, până când nu epuizează toate căile ordinare de atac.

Curtea Supremă de Justiție a rezultat asupra acestei conchideri, reieșind din aceea că, potrivit dispoziției art. 7 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Mai mult ca atât, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 16 aprilie 2010 se consemnează că, în Republica Moldova, dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Așadar, în categoria actelor normative se includ și normele internaționale, la care Republica Moldova este parte. Având în vedere că, prin interpretarea prevederilor Convenției Europene, jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devine parte a dreptului intern. De aici, modificarea jurisprudenței CtEDO echivalează cu modificarea actelor normative interne.

Pe cale de consecință, se evidențiază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în statuările expuse în hotărârile sale, a menționat expres că persoana nu poate fi considerată că are statut procesual de condamnat, până când nu va epuiza toate căile ordinare de atac, iar hotărârea în privința sa va deveni irevocabilă, în sensul art. 4 din Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a

Libertăților Fundamentale (a se vedea în acest sens cauza Nikitin c. Rusiei, hotărârea din 20 iulie 2004, paragraf. 35-37).

Hotărârea judecătorească irevocabilă în procedura penală, care nu poate fi contestată prin exercitarea unei căi ordinare de atac, urmează a fi diferențiată de cea definitivă, care poate fi atacată printr-o cale ordinară de atac.

Astfel, deși orice hotărâre irevocabilă este definitivă, nu orice hotărâre definitivă este și irevocabilă.

În acest context, este relevant de a reține că o hotărâre judecătorească, care nu mai este susceptibilă niciunei căi de atac ordinare sau care nu mai este susceptibilă căilor de atac, din cauză că acestea au fost epuizate sau termenele de exercitare ale acestora au expirat, este irevocabilă (nu poate fi rejudecată de nicio jurisdicție, cu excepția unor cazuri excepționale).

O astfel de hotărâre dobândește putere de lucru judecat (res judecata).

Din atare considerente, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 243, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

În cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243.

În atare situație, instanța de judecată va pune în discuție solicitarea inculpatului, privind încetarea procesului penal, după care se va retrage în camera de consiliu și va adopta o sentință de încetare a procesului penal. În cazul dat, la adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal, nu se analizează probatoriul.

În cazul în care inculpatul refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) și (3) din art. (2) din Legea nr. 243, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Am propus dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în speța dată pentru a da posibilitate tuturor participanților la proces să se expună asupra aplicării Legii nr. 243, plus să mai aibă și o cale de atac ordinară (recursul ordinar) dacă nu vor fi de acord cu soluția, prin ce ar fi respectate prevederile art. 6 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adică dreptul părților la un proces echitabil.

Astfel, constat că în speța dată urma a fi pusă în discuție aplicarea Legii nr. 243 în privința inculpaților Berbec Valeriu și Golinat Vasile, deoarece nu văd interdicții la aplicarea Legii nr. 243 în privința lor, pentru ce am propus o altă motivare a deciziei instanței de recurs ordinar și o altă soluție, indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar fără a oferi vreo careva motivare în decizie, ceilalți judecători din Colegiu au ignorat aplicarea Legii nr. 243 în speța dată, cu ce nu sunt de acord categoric.

Judecător

Timofti Vladimir